

Tulák

Louis L'Amour

Za zády se mi kývala prázdná oprátka a přede mnou se rozkládal divoký kraj.

Dojel jsem na grošákoví se srstí zvláštní modro-stříbrné barvy na rozcestí stezek a hodil jsem si mincí, kterou z nich se mám pustit. Mince padla vlevo, a tak jsem grošáka otočil na tu stranu, ale i tak mi seděla na ramenu těžká pochybnost, jako bych měl na svědomí nějaký zlý skutek.

Skála ohraničující štěrkové pole se lomila a stezka probíhala tímto zlomem. Kůň si sám opatrně volil cestu dolů k plošině a k sesuvu kamení, který ležel pod soutěskou. Pot mě štípal na krku v místech, která mi odřel provaz oprátky a zanechal tam strženou kůži a pod ní syrovou ránu. Na úpatí suťového svahu jsem zabočil znovu vlevo a grošák dychtivě vyrazil kupředu.

Teď už se za mnou nejspíš vydali nějací jezdci, kteří dychtí pověsit mě znovu, protože to byli prudcí a rozhněvaní chlapi, kteří mě z duše nenáviděli už proto, že jsem byl cizinec.

Jenže kdy jsem vlastně nebyl pro všechny ostatní cizinec, který jezdí sám a sám?

Neměl jsem před sebou nic, na co bych se těšil, a za sebou jsem nenechal nic, nač bych chtěl vzpomínat, takže jsem zamířil na západ, do nových krajů, prostě jen proto, že to byla nová země. Byl jsem divoký, bezohledný a tvrdý, ochotný rychle sáhnout po zbrani a střilet, s tváří poznamenanou sluncem, větrem a drsným životem. O mých očích kdosi prohlásil, že jsou jako střípky modrého ledu.

* * *

Na tuhle truchlivou dvojici, která stála vedle stezky, jsem narazil cestou do hodně vzdáleného města. Nějaká indiánka s malým chlapcem, a vedle nich leželi stařec a kuň, oba mrtví.

Nezvedli ruku, nedali mi žádné znamení, ale vyzařovalo z nich, že se ocitli ve velkých nesnázích. Všude kolem se táhla poušť, pustý kus země bez vody. Zatočil jsem s koněm k nim a viděl jsem, že mají oschlé a popraskané rty. Kluk zabloudil očima k mé čutoře, ale nevydal ani hlásku.

Nehnuli se z místa, jen se na mě mlčky dívali, a tak jsem odvázal čturu a podal ji té ženě. Ta ji dala napřed chlapci, ten ji vzal a napil se, potom ji ženě vrátil.

Vytáhl jsem poslední suchary, které jsem si schovával, a dal jsem jim je, aby se něčeho najedli. Potom jsem jim pomohl pohřbit starého muže, aby jeho tělo bylo v bezpečí před vlky a káňaty.

Posadil jsem je na nákladního koně a odvezl je do města, kde jsem jim na rozloučenou každému dal stříbrný dolar. Ustájil jsem koně, své vybavení jsem schoval v koutě zaprášeného, zřídka používaného kumbálu na postroje, a vydal jsem se do saloonu, abych si dopřál drink. Špatná volba, špatné město.

U baru stál vysoký muž s knírem a kozí bradkou a černý kabát měl odhozený na záda, aby předváděl revolver s rukojetí vykládanou perletí. Zlomyslný chlap, krutý člověk, který vyhledával potíže, a k tomu jsem se připlétl já, cizinec. Měl mě jako na talíři.

Jakmile jsem se mu podíval do obličejce, ujistil jsem se, že takové jako on už jsem poznal, a postavil jsem se ke vzdálenému konci baru. Vedro a únava mi na náladě nepřidaly, proto jsem kolem sebe raději chtěl nechat dost volného prostoru. Nebyl jsem naložený na nějaké povídání s někým cizím, dokud se nenajím a neodpočinu si.

Civěl na mě a po chvíli se zeptal: „Bojíte se něčeho?“

„Ničeho,“ odpověděl jsem a v tónu hlasu mi nepochybně musel slyšet, jak jsem otrávený, protože jsem už předem věděl, co přijde. Měl jsem nejednu vzpomínku na jiná podobná města a jiné muže, jako byl on.

„Nejste moc zdvořilý,“ pokračoval, „a já mám rád, když ke mně lidé mluví zdvořile. Víte, kdo já jsem?“

„Nechte mě na pokoji,“ řekl jsem. „Za hodinu budu pryč.“

Barman mi nalil panáka a z očí jsem mu vyčetl varování.

„Víte, kdo já jsem?“ zeptal se znovu, důrazněji.

Únava a znechucení mi nedovolily přemýšlet dost prozíravě. „Jestli trváte na tom, abych vám odpověděl, tak jste zatracený blázen,“ řekl jsem. „Já jsem jenom tulák, který nechce nic jiného než jet zase dál.“

„On mi řekl, že jsem ‚zatracený blázen‘, a má při sobě zbraň.“ Spustil ruku ke svému revolveru a já jsem ho zabil.

Ještě nestačil zbraň úplně vytáhnout z pouzdra, když ho moje kulka zasáhla do důlku pod krkem. V tom okamžiku se zatvářil hodně zmateně, jako by nevěřil tomu, co ho potkalo. Sám dřív zabil nějaké lidi, ale vůbec nepočítal s tím, že by mohl sám zahynout. Díval se mi do očí a všechno jeho chlapáctví bylo totam. Padl na kolena a zkusil něco říct, ale dusil se vlastní krví, pak padl tváří na podlahu poházenou pilinami a svíral tu dřevěnou drť v pěstích.

„Za tohle budeš viset,“ řekl někdo. „Budeš viset, dokud neumřeš!“

„Říkal si o to. Vzal do ruky revolver dřív než já.“

„Na tom vůbec nezáleží. Je to známý člověk a ty jsi cizí. Za tebou stojí jeho bratr s brokovnicí.“

A tak mě jeho bratři vyvedli a pověsili mě vysoko na větev jednoho topolu. Nenechali mě však klesnout tak, abych si zlomil vaz; napřed mě vystrkali na zadek grošovaného koně s modrostříbrnou srstí a nechali mě, abych se tam škrtil a pomaličku umíral, zatímco oni odjeli, aby ten úspěch zapili.

Pak z křoví vylezla ta indiánská žena i s chlapcem a zachránili mě. Sundali mi oprátku z krku a čekali opodál, zatímco jsem se dusil a chrchlal a lapal po dechu. Grošák stál na místě a vyčkával; na sobě měl moc pěkné sedlo a v pouzdru dobrou pušku.

Moji vlastní koně zůstali o míli dál v nájemné stáji, a abych se k nim dostal, musel bych projet skrz město. Vzal jsem do ruky otěže grošáka a vložil nohu do třmenu, ale indiánka začala vrtět hlavou. „Ne! Ne!“

Začala divoce gestikulovat. „Špatný! Kůň ne dobře! Špatný! Špatný!“

„Možná je špatný, ale teď je jediný, jakého mám. Moji koně i věci jsou v městě ve stáji a tam se pro ně vracet nebudu.“ Vyhoupl jsem se do sedla a otočil jsem se, abych jim poděkoval, ale oni už ke mně byli zády a ztráceli se mezi křovinami.

Grošák se dychtivě pohnul dopředu a nechal jsem ho jít podle vlastní hlavy. „Ty jsi opravdu rozumné zvíře, ty koni,“ řekl jsem, „a to se mi líbí.“

Z pouzdra jsem vytáhl winchestrovku a zkontroloval zásobník... Byl plně nabitý. Revolvery jsem kontrolovat nemusel. Indiánský chlapec je sebral ze

země, kam je ti chlapi odhodili, a podal mi je, hned jak mi sundali oprátku z krku.

V jedné zbrani zůstala vystřelená patrona, tak jsem ji vyhodil na zem a zasunul jsem do komory nový náboj. Taková malá věčička a dokáže připravit o život velkého chlapa.

Cesta se větvila, ale kůň se držel vlevo a nechal jsem ho jít, kam sám chtěl. Po levé větvi cesty jsme se dali hned na začátku a můžeme tak i pokračovat. Pravda, bylo mi líto výbavy, kterou jsem nechal ve městě, a mých koní také, i když nebyli tak dobří jako zvíře, na kterém jsem právě jel.

V místech, kde se do stezky opíraly sluneční paprsky, tančily malé prachové víry a vzduch v dálce se vlnil horkem. Na západě se zvedaly hory, další jsem měl za zády, modré hory s roztroušeným borovým porostem na svazích, ale kůň se vydal na jihovýchod, pohazoval hlavou a očividně toužil zdolat dálku před sebou. Bylo to opravdu nevšední zvíře a jeho majitel nepochybně pojedou ve skupině pronásledovatelů, která se vydá za mnou.

Kolem se prostíral široký kraj, víceméně prázdný, který se táhl přes velkou dálku, než se začaly zvedat hory, jež trčely proti nebi jako dvě pěsti přiložené k sobě. Nad nimi se shromažďovaly mraky, které na pozdní odpoledne slibovaly déšť, jak se ve zdejších horách stává celkem pravidelně.

Ohlédl jsem se, ale neviděl jsem žádný chochol prachu. Avšak dobře jsem znal způsoby takových mužů, jako byli ti, co mě věšeli. Určitě se vypraví za mnou, aby mě oběsili znovu a dohlédli na to, že tentokrát nic neselže. Musím před nimi uniknout nebo s nimi bojovat, jenže jich na mě bude příliš mnoho. Přesto jsem koně nijak nehnal. Bylo to skvělé zvíře a za nic na světě jsem je nechtěl uštvat a zabít, zvláště v tomhle vedru.

Když jsem se otáčel, abych zkontroloval stezku za sebou, grošák z ní odbočil do porostu pelyňku. Zdálo se, že dobře ví, kudy se má vydat, tak jsem ho nechal jít, kam ho srdce táhlo. Mohl také vědět, kde najít dobrou vodu, což jsem já nevěděl.

Vzdálené hory, ke kterým jsem směřoval, začínaly jasněji vystupovat z oparu a sbírajících se stínů. Opět jsem se ohlédl, ale stále jsem neviděl žádný zvedající se prach.

Že bych se pletl? Bylo by možné, aby ještě nevěděli, že jsem oběšení unikl? Znal jsem Západany i městečka na Západě a býval bych vsadil košili na to, že do hodiny mi půjdou po stopě. Nebylo vyloučené, že znají cestu,

o které já nemám potuchy, a jedou někudy jinudy, aby mě zaskočili. Nemím náhodou přímo do nějaké pasti?

Jak daleko už jsem vůbec stačil ujet? Pětadvacet kilometrů? Nebo třicet? Zrovna teď by se mi moc hodilo nějaké místo k utáboření, i když jsem neměl žádné příkrývky, jídlo ani vodu. Grošák si musel odpočinout zrovna jako já, a navíc jsem potřeboval zjistit, kam mě vlastně veze. Začalo se stmívat a všude kolem mě jako by se skrývala nějaká tajemství.

Když jsem se pokusil odbočit ze sotva patrné pěšinky, grošák proti tomu protestoval a umíněně pokračoval v cestě. „Copak se děje, chlapče? Ty víš něco, co já nevím?“

Ujeli jsme odhadem dalšího půldruhého kilometru, a tu náhle kůň odbočil ze stezky a pokračoval podél potoka do kopců. „Doufám, že víš, co děláš, ty koni,“ řekl jsem, „protože já to tedy vůbec netuším.“

Zatočil, projel přes nevelkou plošinu porostlou několika cedry, potom náhle sjel do dolíku a mířil do tmy, k háji rostoucímú těsně u skalní lavice. Za stromy zastavil.

Chvilíčku jsem seděl v sedle a naslouchal. Neslyšel jsem nic než bublání vody, do něhož chvilkami zašelestilo listí. Hvězdy nad hlavou se pozvolna ztrácely za plujícími mraky. V dálce temně zabublaly hromy.

Zdalo se mi, že po levé straně se černá nějaká díra ve skále. Opatrně jsem sesedl a vedl koně za uzdu k širokému tmavému otvoru.

Kolem bylo stále úplné ticho. Odvážil jsem se škrtnout sirkou, abych si posvítil. Jeskyně! Zdalo se, že ji tady během věků vymlela voda a vytvořila tak přírodní přístřešek. Ne příliš hluboký, ale prázdný.

Zavedl jsem grošáka dovnitř a přivázal ho k výstupku skály. Pod stromy jsem nasbíral trochu větví a doufal jsem, že s nimi neseberu i nějakého hada. Když jsem jich měl podle svého mínění dost, zapálil jsem oheň a rozhlížel se kolem. Podle hrubého odhadu měřila jeskyně na šířku nějakých šest metrů a něco víc než tři metry do hloubky. Po jedné straně se ze skály sesula velká kamenná deska, která spadala od stropu k zemi.

Na místě, kde jsem si rozdělal oheň, existovalo staré a hodně užívané ohniště. Rozhlédl jsem se ještě jednou kolem a tiše jsem zaklel. Tuhle jeskyni jsem znal! Ne že bych si ji pamatoval, nikdy jsem tu nebyl, ale mezi chlapy putujícími po stezkách divočinou se o ní povídalo. Říkalo se jí Kovbojský hotel a přenocovaly v ní desítky kovbojů, kteří se toulali krajem nebo přejížděli za prací. Šlo o skutečně příhodné nocoviště s dostatkem vody a dřeva

na oheň. Pokud jsem se ocitl na správném místě, pak hned za stromy měla být louka s dostatkem trávy. Nebyla to nějaká zvlášť dobrá tráva, ale hladovému koni jistě bude stačit.

Sundal jsem ze sedla provaz a uvázal jsem grošáka tak, aby měl blízko k vodě. Napil se a díval se po mně s nastraženými ušima, tak jsem k němu tiše promluvil: „Mám takový pocit, že ty a já jsme si hodně podobní. Jedno bys měl vědět. Provedl jsem spoustu všelijakých věcí, ale koně jsem ještě nikdy neukradl.“ Napřímil jsem se s nasbíraným dřevem v náručí a zamyslel jsem se. Ne, opravdu jsem si na nic takového nevzpomínal. Jistě, když má člověk hodně naspěch...

Komu tenhle kůň vlastně patřil? Proč ho neodvedli pryč, když ho napřed využili k mému oběšení? To mi opravdu vrtalo hlavou, tak jsem zapálil malou louč a přešel jsem zpátky ke zvířeti. Kůň se po mně otočil a na plápolající větve zakoulel očima. „To je v pořádku, chlapče. Jen se chci kouknout na tvůj cejch.“

Měl ho na levém stehně. Podíval jsem se na něho, zavrtěl jsem hlavou a podíval se znovu. Tohle byl na tak dobrého koně zatraceně divný cejch! Pekelný cejch.

Lebka a zkřížené hnáty.

Kousek jsem couvl a znovu jsem si ho celého prohlédl. Nikdy a nikde jsem neviděl nádhernější zvíře. Čisté a úhledné linie prozrazovaly stavbu těla jako stvořeného pro dlouhé jízdy.

V jeskyni jsem si rozdělal oheň. Neměl jsem nic k jídlu, zato stříbřitému grošákovi se vedlo dobře, jak se dalo soudit podle chroupání trávy, které se ozývalo z louky. Takže mně nezbyvalo než se uložit ke spánku. Sundal jsem z koně sedlo a odnesl je do jeskyně.

Dobré sedlo, velmi dobré, a fortelně ušité sedlové brašny. Až bude ráno světlo, musím se do nich podívat. Winchestrovka byla téměř nová, model 1876 s ráží 44. Sedlovou pokrývku zhotovili Navajové.

Oheň dohořival, a tak jsem se uložil ke spánku a ramena jsem si přikryl sedlovou pokrývkou. Před rozedněním se udělalo hodně chladno, ale přechal jsem to a snažil se urvat co nejvíc spánku.

Probudila mě zima a přiměla mě prohrabávat popel v ohništi, abych našel aspoň kousíček ještě řeřavého dřeva; přihodil jsem nějaké suché listí a větvičky, až se oheň znovu rozhořel. V té době jsem se celý chvěl a klepal zimou. Nějakou chvíli mi trvalo, než jsem se znovu zahřál. Když se mi to ko-

nečně podařilo, zašel jsem na louku a přivedl si grošáka k jeskyni. Zatímco jsem ho sedlal, stál úplně klidně. Pušku jsem zastrčil do pouzdra.

Vyjel jsem z kaňonu a rozhlížel se po kraji, nad nímž se táhla zamračená obloha. Nikde se nic nehýbalo, tak jsem sjel dolů na stezku a zamířil po ní k východu. Vůbec jsem neměl tušení, kam vlastně jedu, šlo mi hlavně o to, abych se dostal co nejdál. Občas jsem se otáčel za sebe, ale nic podezřelého jsem nezahlédl, a to mi dělalo větší starosti, než kdybych viděl příjízďet tlupu pronásledovatelů. Před ní člověk může ujet nebo s ní bojovat, ale před tím, co mě tížilo, jsem nikam utéct nemohl.

Po levé straně se kus od cesty, ne však příliš daleko, zvedala horská úbočí. Úpatí kopců porůstaly osiky a mezi nimi roztroušené žluté borovice. Z hor stékal potok, jehož koryto přetálo stezku přede mnou a pokračovalo k západu. Cesta tady vypadala lépe. Zůstaly na ní koleje vytlačené koly těžkých vozů a ještě jedny, které ukazovaly na dostavník.

Začal na mě dotírat hlad. Ne že by pro mě bylo nějakou novinkou, když jsem vynechal pár jídel v řadě, ale hlad mě sužoval už ve chvíli, kdy jsem zašel do saloonu, abych se napil, a měl jsem v plánu se tam i najíst, sotva spláchnu prach usazený v krku. Teď to však byly dva dny a dvě noci, co jsem jedl naposled, a můj žaludek musel mít nejspíš dojem, že mi někdo podřízl krk.

Sjížděl jsem podél potoka do nížiny a po chvíli jsem před sebou spatřil velkou stodolu, několik kupek sena a ještě nějaké další budovy, mezi nimi slušně velký srub. Nepochybně obytný dům i s prvním patrem. Dole u stodoly jsem viděl v ohradě koně a v další zase několik krav.

Uvolnil jsem winchestrovku v pouzdře a smekl smyčku z kohoutku revolveru, načež jsem se rozjel k domu a před ním sesedl z koně. Toho jsem uvázal u obilnice či co to bylo za stavení, přistoupil jsem ke dveřím domu a zaklepal.

Nic se nedělo. Šňůra ovládající závoru na dveřích byla vtažená dovnitř a samotné dveře působily hodně bytelným dojmem. Po chvíli jsem zaklepal ještě jednou a tentokrát jsem zevnitř zaslechl nějaký pohyb. „Kdo to je? Co chcete?“

No, co jsem jí mohl odpovědět? Že jsem chlap, který se štěstím unikl z oprátky?

„Já jsem takový tulák a jenom projíždím kolem, paní, ale v poslední době jsem se nějak nedostal k jídlu. Tak jsem si říkal, jestli byste mi nemohla dovolit, abych se u vás dal trochu dohromady a zasunul nohy pod váš stůl.“

Očima jsem zabloudil k bráně před rančem. Visela nakřivo, horní pant byl rozbitý. Také nestál za mnoho. Někdo ho vyrobil na koleně, ale nějak moc se v té práci nevyznal.

„Myslíte tím, že máte hlad?“

„Tak by se to dalo říct, paní. Někdo by to možná vyjádřil tak, že umírám hlad.“

Dveře se otevřely. „Pojďte dál, prosím.“

Smekl jsem klobouk a prsty jsem si prohrábl vlasy. V hlase té ženy bylo něco zvláštního... něco, co jsem nedokázal nikam zařadit.

Náhle se mi vrátila opatrnost, překročil jsem práh a zastavil se. Shýbl jsem se, abych si kloboukem oprášil nohavice kalhot, a získal tak příležitost rychle se rozhlédnout kolem.

V domě bylo, pokud jsem si stačil všimnout, úzkostlivě uklizeno. V oknech visely záclonky a na křeslech ležely krásně ušité polštářky. Měděné nádoby se lesklo jako zrcadlo. Uvnitř všechno vyhlíželo přesně naopak než to, co jsem viděl venku a co se mi jevilo jako hodně zanedbaný ranč. V plotě chyběly nějaké plaňky a vůbec všude kolem čekala spousta práce.

Mezitím se vrátila k plotně, ale když slyšela, že jsem zůstal stát, otočila se ke mně obličejem. Byla vyšší než většina žen, bohaté blond vlasy měla v zátylku svinuté do úhledného drdolu.

„Prosím, jen pojdte dál. Já... my tady nemíváme moc často hosty.“

My? Rozhlédl jsem se, ale nikoho dalšího jsem neviděl.

Tu jsem si přišel trochu trapně, protože jsem si naráz uvědomil, že jsem se týden neholil a také bych potřeboval pořádně učesat. „Jen projíždím kolem, paní, mám za sebou dlouhý kus cesty a kůň je unavený.“

„Neposadíte se? Musíte přijíždět z daleka, protože poblíž kolem nás není žádný ranč.“

Ze stěny trčel dřevěný kolík, na který jsem si pověsil klobouk, a znovu mě zamrzelo, že nejsem oholený.

Ta žena byla moc hezká, a na opravdu krásných ženách je cosi, co vyvádí muže z míry. Pěkné děvče dokáže chlapovi rozehrát krev, to jistě, ale před opravdu krásnou ženou má muž jazyk jakoby svázaný a stále jako by byl připravený vzít do zaječích. A tohle byla jedna z nich. Blondýnka se

zlatými vlasy, jen nepatrně zvlněnými, a s dokonale klasickými rysy. Vyhlížela jako některá z těch starých řeckých soch, jen v obličeji nebyla tak plná jako ony.

Do světnice svítilo slunce, avšak ona měla v očích stíny a kolem nich také. „Nemíváme tu moc návštěvníků. Jsem ráda, že jste se zastavil.“

„A já bych si myslel, že se u vašich dveří budou přetlačovat chlapi z celého kraje,“ řekl jsem. „Každý se rád podívá na pěknou ženu, i když třeba patří někomu jinému.“

„Já nepatřím nikomu.“

Prohlásila to chladně, bezvýrazně, takže jsem nevěděl, co bych na to měl říct. Prostě jsem se zarazil a netušil, co dál. Nešlo o nějakou výzvu či pozvání, prostě jen konstatovala danou skutečnost. Zanechalo to ve mně dojem, že ani nikoho nechce.

Jak může takováto žena žít na zdejší ranči bez muže? Na podobné usedlosti je vždycky spousta práce pro chlapa, a to jsem viděl víc než zřetelně, už když jsem přivazoval koně.

„Paní, myslím, že bych vám to radši měl říct. Možná se objeví nějakí chlapi, kteří mě budou hledat. Kdyby přišli sem, půjdu ven, abych si to s nimi vyřídil. Nebylo by k ničemu dobré, kdybyste se do toho nějak míchala.“

„Pronásledují vás?“

„Ano, paní. Zabil jsem nějakého muže.“

Její výraz se nezměnil. „Já taky.“

Jestli ji zajímalo, jak na to budu reagovat, nedala to na sobě nijak znát, ale odešla k plotně a zabývala se tam něčím, co náramně dobře vonělo. Bylo to dušené maso a přinesla mi ke stolu vrchovatě naložený talíř. Vzal jsem do ruky vidličku a pustil se do jídla, pak jsem se naráz zarazil a díval jsem se na své jídlo.

Poprvé se usmála. „Neotrávila jsem to.“

„O to nejde. Čekám na vás.“

„Nečekejte. Já jím velmi málo.“

„Bylo to v poctivém souboji,“ řekl jsem.

Nijak to nekomentovala, jen nalila do dvou hrnků kávu a jeden postavila přede mnou. Posadila se k protější straně stolu a uchopila svůj hrnek do obou dlaní. Přes jeho okraj se na mě podívala.

„Povídal jste, že jste tulák?“

„Nějakou dobu jsem pracoval na ranči v Nationu, ale pak jsem se rozhodl odejít na západ. Kolem Hite jsem zkoušel trochu kopat, jestli něco neobjevím.“

„Jak jste našel cestu na tenhle ranč?“

„Já ne, našel ji můj kůň. Víte, oni mě vyvedli za město a chtěli mě oběsit, a když se mi podařilo uniknout, neměl jsem jiného koně než toho, na kterém mě věšeli. Prostě ho tam nechali stát. Tak jsem se mu usadil v sedle a on mě docela sám přivezl až sem.“

Ve tváři se jí objevil polekaný výraz. Oběma rukama sevřela hranu stolu, až jí zbělaly klouby na prstech. „Ne snad...? Není to modrostříbrný grošák?“

„Ano, paní, a je to skvělý kůň...“

„Ach, proboha!“ zašeptala. „Bože můj!“

Přeložil Jan Mrlík